

SÜG-Press

4. november 2014

leht asub aadressil www.syg.edu.ee

Number 434

KOLMAPÄEVAST REEDENI

- K 05.11 08.00 Algklasside kogunemine aulas
14.00 Juhtkonna koosolek
15.00 Metoodikanõukogu koosolek
17.00 Eelkool
MK Vene keele õppepäev
- N 06.11 16.00 Gümnaasiumi mälumängu III voor
- R 07.11 10.00 Loeng Marju Kõivupuuga „Peretraditsioonid“
Segakoori laululaager Sandlas
Klassiõpetajate õppepäev.
Väljasõit Haapsallu
- L 08.11 Keemia lahtine võistlus
Segakoori laululaager Sandlas
- E 10.11 10.45 Klassivanemate koosolekud
14.00 Direktsiooni koosolek
Informaatika lahtine võistlus
- T 11.11 15.00 Õpilasesinduse koosolek
Kadri-Mardi võrkpalliturniir põhikool, SÜG võimla
Informaatika lahtine võistlus
- K 12.11 15.30 Klassijuhatajate nõupidamine
18.00- 22.00 Väikmale võistlus
Informaatika lahtine võistlus
Noortekonverents „Lahe koolipäev 2014“ Tallinnas
- N 13.11 Informaatika lahtine võistlus
- R 14.11 19.00 97. lennu kabaree
Informaatika lahtine võistlus
- L 15.11 09.00 -14.00 Seenioride kiirmale võistlus
Informaatika lahtine võistlus
- P 16.11 Vabariiklik gümnaasistide väitlus I etapp
Informaatika lahtine võistlus

PEDAGOOGILISED KÕNELUSED

- K 05.11 Marek Schapel. Õppealajuhatajate koostööpäevast
- N 06.11 Direktsiooni info
- R 07.11 Marit Kikas.
Matemaatikaõpetajate päevadest
- E 10.11 Viljar Aro
- T 11.11 Ruta Kelt. Funktsionaalsest lugemisest

- K 12.11 Anne Teigamägi. Ravimtaimed 8
- N 13.11 Direktsiooni info
- R 14.11 Merje Oopkaup. Holokausti õpetamisest

PALJU ÕNNE!

Saaremaa ühisgümnaasiumi füüsikaõpetaja Indrek Peil surumas kätt president Toomas Hendrik Ilvesega (Vabariigi Presidendi Kantselei foto)

Indrek Peil — reaalteaduste eripreemia pälvinu.

MÄRKA JA HOOLI 3

Just nii kõlab meie kooli üks põhilisi aastaeesmärke. Aasta tagasi kuulutasime koos teiste linnakoolidega välja üleriigilise koolirahu ja alustasime projektiga „KiVa“. Oleme taastanud korrapidamise oma koolis — kollastes vestides korrapidajaõpetajad paistavad silma kõikjal.

Meie tugiõpe on laiapõhjalisem ja süsteemsem — kiita saime ka haridusoskonna järelvalveaktis. Ka oma kooli põhiväärtuste hulka oleme lisanud hoolivuse, abivalmiduse ja viisakuse. Kas nüüd on kõik korras? Või on veel ruumi - hoolida ja märgata rohkem? Kas ongi võimalik hoolida kõigest ja kõigest? Kas ongi võimalik suurte asjade kõrval märgata ka väikseid või lausa pisiasju? Mis võiks olla hoolimise mõddupuu?

Aasta tagasi mõtisklesime aastaeesmärgi üle koos õpilasesindusega aktiivilaagris. Erinevate rühmatöödena suutsime üht-teist kirja panna

aastaesmärgi elluviimiseks vajalike tegevuste osas:

Kuidas võiks suureneda märkamine ja hoolimine õpilastel?

- Peaks märkama nii nõrgemaid kui ka tugevamaid.
- Kui näed tüli, mine vahele. Vägivald ei ole lahendus.
- Kontrolli oma sõnavara.
- Suhtle rohkem. Ole vestluses „starter“.
- Ole inimlik ja lahke. Austame üksteist.
- Ole empaatiavõimeline.

Kuidas võiks suureneda märkamine ja hoolimine õpetajatel?

- Rohkem individuaalselt tähelepanu õpilastele.
- Rohkem suunata ja aidata.
- Enam arutelu õpilastega.
- Rohkem tunnustada.
- Jälgida oma sõnavara ja talitseda tundeid.
- Mitte „isiklikuks minna“ ja hoiduda füüsilisest kontaktist.

- Märgata, kui õpilasel on kodus probleeme.

Kuidas võiks suureneda märkamine ja hoolimine lapsevanematel?

- Kodus tuleks rääkida hoolivusest, austusest ja sõbralikkusest.
- Peab õpetama viisakust ja kombeid.
- Tähtsustama lapse hügieeni.
- Last tuleks vajadusel õppetöös aidata.
- Märgata lapse tundeid kooli suhtes.
- Innustama last tegudele
- Veetma rohkem aega lastega.
- Andma õpetlikku nõu.

Ühtlasi sai räägitud ka kooli põhiväärtustest ja nende tähtsusest. Selgus, et õpilasesindusele meeldivad kõige rohkem kooli traditsioonid, kord, mõnusad koolikaaslased ja ambitsioonikus edasiminekuks.

Saame mõelda, kas aasta tagasi mõeldu on meid paremaks teinud?

Kahjuks olen kuulnud, et ikka veel mõni õpetaja karjub õpilaste peale ja mõni õpilane lahkub õpetaja pärast koolist. Uurime lähapäevil õpilastelt, milliseid õpetajaid nad toovad hoolimise eeskujudeks ja millised õpetajad peaksid ses asjas jääma „suvetööle“.

Aga juba täna võiks kurvalt kaaslaselt küsida, et millega saaksin aidata? Ja teretades võtaks käed taskust? Paberitükki maas märgates tõstaks ta prügikasti? Ja räägiks teistest vaid head?

Naerataks kõigile ja kõikjal? Ja alustaks märkamist iseendast — ei saa ju teistelt nõuda rohkemat iseenese suutlikkusest?

Soovin kõigile jätkuvat märkamise ja hoolimise aastat!

Ka päkapikud juba vaatavad...

Viljar Aro, koolijuht

SALAPÄRASED KADRID-MARDID

Aeg on pidevas liikumises. Kätte on jõudnud hingede aeg. Aasta kaks viimast kuud - kõige pimedam aeg, mis nõuab meilt suuremaid jõupingutusi. Laitkem küünlad!

Samas on see ka kõige põnevam ja salapärasem aeg. Siis hakkavad ringi liikuma mardid, kadrid, päkapikud piiluvad akende taga, otsides häid lapsi. Jõuluvanade juures alustavad tööd PÄKAPIKULAD, kus väikesed mehikesed valmistavad südamlikke ja ihaldusväärseid kingitusi headele lastele. Oma kätega midagi ilusat meisterdada on tõeline kunst. Tegemis- ja andmisrõõm on kõige suuremad rõõmud üldse. Kõik inimesed vajavad neid. Saame siis sellest osa.

Saaremaa Ühisgümnaasiumis on kombeks saanud korraldada mardi- ja kadripäeva vahelisel ajal klassidevahelisi KADRI - MARDI võrkpalliturniire, kus selgitatakse välja kooli meistrid võrkpallis. Palliväljakul kohtuvad klasside segavõistkonnad, kus mängivad 3 tüdrukut (kadrit) ja 3 poissi (marti). See traditsioon on kestnud juba 31 aastat järjest.

Selle aasta tumiirid toimuvad järgmiselt.

****

7.-9. klassidele KADRI – MARDI VÕRKPALLITURNIIR toimub 11. novembril 2014 algusega 16.00 SÜG-i võimlas. Mängitakse turniirisüsteemis üks geim 15 punktini. Väljakul 3T + 3P. Võistkonnad mängivad väljakul ühtses riietuses. Nimeline eelregistreerimine teha 10. novembriks kell 16.00 õpetaja Aime Metsmaale. Lisainfot saab spordistendilt.

****

Gümnaasiumiastme 31. KADRI – MARDI VÕRKPALLITURNIIR toimub teisipäeval, 18. novembril algusega 16.00 Kuressaare SPORDIHOONES.

Mängitakse kahes alagrupis, üks geim 20 punktini. Väljakul 3 T + 3 P. Alagruppide 2 paremat pääsevad finaalturniirile. Mängitakse risti läbi. Kaotajad mängivad III - IV koha peale. I – II koha peale mängivad võitjad 3- st parem. Võistkonnad mängivad väljakul ühtses riietuses või kadri-mardi kostüümides.

Nimeline eelregistreerimine teha 17. novembriks kell 16.00 võistluste korraldajale. Põhikooli võitja saab võistelda gümnaasiumiastme 31. Kadri- Mardi võrkpalliturniiril. Hilinejad turniiril mängida ei saa. Lisainfot saab spordistendilt.

Edukat harjutamist ja meeldivate kohtumisteni!

KADRI-MARDI VÕRKPALLITURNIIRIDE korraldaja, kehalise kasvatuses ainekomisjoni esimees **Aime Metsmaa**

VALGE RISTIK

Valgest ristikust kasutatakse ravimina õienutte, mida korjatakse õitsemise ajal ja kuivatatult säilib ravimtoime 2 aastat. Valge ristiku teed juuakse naistehädade korral. Õisikuürt võtab ära kõha, paneb higistama ja seda võib tarvitada ägeda külmetuse korral 2-3 klaasi päevas.

Kõrgest vererõhust tingitud peavalude korral (algav veresoonte lupjumine) soovitatakse kas ristikuõie tõmmist või tinktuuri.

Reuma, podagra ja liigesevalude korral leevendab valusid nii tee, vann kui kompressid tinktuuriga. Sel puhul tarvitatakse ka lehti.

Kui närvid on pingul, siis võib rahustuseks istuda ristikupõllu äärde ja vaadata, kuidas mesilased õitelt mett korjavad. See rahustab.

Anne Teigamägi

UUT KIRJANDUST RAAMATUKOGUS

29.10.2014

Õ. Õil Meretargad saared - ettevõtlus Saare maakonnas (läbi erinevate teemade näidatakse, et maakonnas on palju edukaid ettevõtteid, hea ettevõtluskeskond ja arenenud infrastruktuur) Akriibia, 2014

R. Kalle Eesti looduslikud toidutaimed (Varrak, 2013)

A. Tarand Eesti kliima minevikus ja täna (Eesti kliima aastatel 1020–2010) Tartu ÜK, 2013

N. Ingerpuu Eesti turbasamblad (raamat tutvustab turbasammalde maailma mitmekesisust: Euroopas teatakse 50 liiki turbasamblaid, neist 38 esineb ka Eestis) Tartu Ülikooli Kirjastus, 2013

Sinu hämmastav immuunsüsteem : Kuidas see kaitseb sinu keha (Eesti Allergoloogide Selts, 2011)

E. Ilves, H.-M. Alamaa Söögivahtetund : Koolikokkadele kodukööki (üle 100 parima koolitoidu) 2014

Hakkame leiutama - materjale huviringidele : huviringijuhendaja käsiraamat (õppematerjal on mõeldud kasutamiseks klassiõpetajatele ja tehnoloogiaõpetuse õpetajatele) Maurus Kirjastus, 2014

Viimane võimalus näha : Douglas Adamsi jälgedes (lustakas, meelelahutuslik, teabeküllane ja mõtlemapanev lugu on ainulaadne pilguheit kaduvasse maailma meie ümber) Koolibri, 2012

ÕPPEKIRJANDUS:

E. Nurk Matemaatika õpik 5. klassile I–II osa (Koolibri, 2013)

E. Naudi jt. Õpime rõõmuga matemaatikat (raamat annab lastele matemaatika algteadmisi, kujundab neis loogilise mõtlemise ning arutamisoskusi; lõbus teejuht matemaatika maailma!) Maurus Kirjastus, 2011

L. Tamm Keemia alused : õpik gümnaasiumile (Maurus Kirjastus, 2014).

Indrek Peil, K. Tarkpea Füüsilise looduskaasitluse õpik (Maurus Kirjastus, 2014).

E. Lepik Maailm veetilgas : kirjandusteose analüüs ning tõlgendamine (Maurus Kirjastus, 2014)

K. Kern Korras keel, sobiv stiil, selge sõnum (Maurus Kirjastus, 2014)

L. Vahtre Lähiajalugu gümnaasiumile : III osa (Maurus Kirjastus, 2014).

Ajaloo töövihik 8. klassile I osa (Avita, 2014).

ILUKIRJANDUS:

I. Hargla Apteeker Melchior ja Tallinna kroonika (sarja 5. raamat; Tallinn, AD 1432) Varrak, 2014

P. Coelho Abielurikkumine (romaan 31 a. Lindast, kes ühel hetkel tundub oma eluga ummikus olevat) 2014

J. Jonasson Saja-aastane, kes hüppas aknast välja ja kadus (Rootsis 2010.a enimmüüdid raamat) 2014

D. Foenkinos Delikaatsus (sarjast Punane raamat; jutustus leinast, tunnete kaotamisest ja taasleidmisest, delikaatsusest ja armastuse kummalistest teedest) Tänapäev, 2013

P. McCabe Hommikusööök Pluutol (sarjast Moodne aeg) Varrak, 2014

Alaa al-Aswani Jakubijani maja (sarjast Moodne aeg; romaan käsitleb Egiptuse ühiskonna vastuolulisi teemasid: korruptsioon, gei-tema, naiste olukord Egiptuses, suhtumine eelmisesse režiimi jpm) Varrak, 2012

J. Labruno Pimedus (sarjast Nüüdisromaan) Eesti Raamat, 2008

A. Nothomb Sinihabe (sarjast Punane raamat; rikkaliku dialoogiga barokne romaan) Tänapäev, 2013

A. Martin-Lugand Õnnelikud inimesed loevad raamatuid ja joovad kohvi (sarjast Punane raamat) 2014

LASTEKIRJANDUS:

I. Tomusk Kriminaalsed automatkajad : Meistriklass (sarja 7.raamat) Tammerraamat, 2014

L. Tungal Sinilillega lumememm (armas lugu väikesest lumememmest Tripsust ja tema sõpradest – mõeldud nende laste lohutamiseks, kellel kevaditi lumememmedest kangesti kahju hakkab) 2013

J. Järva Sõber on pärl (raamatu igas jutus on terake nalja ja kindlasti ka põnevust) Mummut, 2012

M. Parr Vahvlist südamed (lugu sõprusest ja igatsusest selle järele, et inimene, keda sina kalliks pead, vastab sulle samaga) Eesti Raamat, 2013

Uudiskirjanduse kohta leiata infot raamatukogu andmebaasist RIKSWEB <http://192.168.0.5/riksweb/>

Ivi Vikat, raamatukogu juhataja

Muinasjutu võlu ja vägi keskraamatukogus

7. ja 8. novembril esineb Saare Maakonna Keskraamatukogu lugemissaalis muinasjutu- ja muusikakavaga „**Muinasjutu võlu ja vägi**“ muusik, antropoloog ja lugude vestja **Polina Tšerkassova**.

7. novembril algusega kell 17.00 on muinasjutu- ja muusikasünnimusele oodatud lapsed (alates 10. eluaastast), noored ja täiskasvanud.

8. novembril kell 11.00 on samasugusele sünnimusele oodatud lasteaiaväe vanema rühma ja algklasside lapsed.

Enda ja oma muinasjutukavade tutvustamiseks on Polina Tšerkassova öelnud järgmist: „Olen muusik, antropoloog ja lugude vestja. Rändasin palju maailmas ringi, tegin etnograafilisi välitöid ja elasin pikemat aega teiste kultuuride keskel, õppides tundma inimesi, nende elusid, lugusid, muusikat ja unistusi. Naasesin äsja Eestimaa peale pärast aastapikkust uurimustööd, kus õppisin Türgi sufide pöörlemispraktikaid ja muusikat.

Vanasti oli ikka nii, et kui inimesed tulid muinasjutte kuulama, ei teadnud nad iialgi millised lood tahavad seekord tulla. Lugude vestja vaatas, tunnetas kuulajaid ja lasi sündida just sel muinasjutul, mida nad kõige rohkem vajasisid. Ka tänapäeval on muinasjuttude kuulamine iga kord uus kogemus. Võivad kõlada Eesti, India, Iirimaa, Altai, Islandi, Türgi, Iraani, Uus-Meremaa, Rootsi ja muude maade muinasjutud ja rännulood.

Nende lugude vahel mängin haruldasi rahvapille, mida oma reisidelt ja välitöödelt kaasa toin — erinevad flöödilised, viiled ja sarved, türgi viiuli vanaema ja leedu klarneti vanaisa, iidne iraani kitarr ja uus aafrika sõrnklaver, mõni mahub peopessa ja mõni on minusuurune. Igal pillil on oma lugu, oma hää millega ta kuulajaid erinevatesse helimaailmadesse endaga rändama kutsub. Kõlavad nii iidsest ajast säilinud lood, kui ka hetkel süündinud muusikalised improvisatsioonid.“

Muinasjutu- ja muusikasünnimused on tasuta.

